

Izreka da "ne postoje hitne stvari, samo ljudi kojima se žuri", mogla bi se vezati za bilo šta, ali vrlo često se vezuje za onu o čemu se ne priča mnogo, ali se podrazumeva. To nešto, obavlja se u posebnim prostorijicama, za koje postoji mnogo naziva. Ipak, neki se koriste češće od drugih.

Bilo da su ispirajući, čučeći, hemijski, sa ugrađenim bideom, suvi i sl. uz njih se koristi naziv za koji malo ko zna šta zapravo znači. Tako je izraz WC, nastao u zapadnoj terminologiji od reči "water closet", u doslovnom prevodu "vodeni orman", iako se takav prostor sa tekućom vodom javlja u različitim delovima sveta (Pakistan, Kina, Egipat) još u XXV veku pre naše ere.

Reč "kloset" potiče od engleske reči sa značenjem sobica za intimne higijenske potrebe, a dolazi preko nemačkog izraza klozet (klo), odnosno starofrancuskog clos, lat. clausum – zaključati, zatvoriti, i označava zatvoren prostor ili zaklon.

Slovenci za isti pojam koriste reč "stranišče" – ići na stranu.

Zahod je takođe slovenska reč i ima dvojako značenje. Zahod znači zapad u smislu strane sveta, a kod nas je taj izraz koristi se u pesništvu, "sunce na zahodu", na zalasku. U prenosnom značenju zahod razume nešto što dolazi na kraju, mesto gde se nešto završava.

Izraz toalet (toilette - komad tkanine, zastor) označava sto sa ogledalom i priborom za udešavanje pri oblačenju, ormanić ili kutija sa priborom za udešavanje, soba za oblačenje, soba za umivanje.

Zanimljivo je da se jedna vrsta WC-a naziva poljski WC, što je u totalnom neskuđu sa svim pomenu tim. Prvo, poljski nema veze sa Poljskom i Poljacima, već sa mestom gde su postavljeni – na poljima, niti su bili postavljeni samo na poljima, kao što je danas slučaj. Ove sklepetaša od zaostalih dasaka za jednu osobu, bile su nezaobilazni deo seoskog kolorita, dovoljno blizu kuća, da bi ukućani koliko toliko bili komotniji i dovoljno daleko da se ne oseti miris. Druga nelogičnost je što uz poljski stoji WC, napred pomenutog značenja vodeni zatvoren prostor, a ovi su opet bez vode.

Savremeni izraz – sanitarni čvor podrazumeva, prilično bezlično mesto, "određenih tehno loško – higijenskih pravila, u preventivnoj funkciji spečavanja zaraza".

Kod nas se koriste svi navedeni termini, koji su skoro sasvim potisnuli naš, domaći, jedinstveni izraz, koji sve govori, i koji je bez sumnje najprimereniji toj iskonskoj ljudskoj potrebi – nužnik. Da li ima šta logičnije da kada vas nužda pritera odete u nužnik, pa imao on vodu, ili nemao, bio on higijenski ili ne, na strani ili u centru, kada nužda pritera niko ne pravi pitanje.

Bez obzira gde to radili, da li u supertehnološkim monstrumima kontejnerskog tipa ili na jednom od unikatnih umetničkih predmeta u stilu Marsela Dišana (Marcel Duchamp), to je samo nužnik i treba ga nazvati njihovim logičnim imenom.

Priča o nuždi i nužniku

četvrtak, 22 januar 2015 09:30
